

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Үндэсний Аудитын газрын үйл ажиллагааны 2015 оны
төлөвлөгөөний дагуу хийсэн ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТ

ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААГ ХУУЛИЙН ДАГУУ ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН Ч ЗАХИАЛАГЧИЙН ХЯНАЛТ ХАНГАЛТГҮЙ, ГЭРЭЭНИЙ ҮҮРГЭЭ БИЕЛҮҮЛЭЭГҮЙ ГҮЙЦЭТГЭГЧИД ХАРИУЦЛАГА ТООЦООГҮЙ БАЙНА

Зохион байгуулалтын нэгж: ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН БАГ

Аудитын код: УАГ-ГАГ/2015/01-ГА-ХЭ

Аудитын нэр: Улс, орон нутгийн төсвийн
хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө
оруулалтын төсөл, арга хэмжээний
хэрэгжилт, үр дүн

Өндөрхаан хот
2015 он

АГУУЛГА

Тайланг бэлтгэсэн: ҮАГ-ын харъяа Хэнтий аймгийн Аудитын газар Тэргүүлэх Аудитор Ц.Энхтүвшин Аудитын менежер Б.Наранцэцэг Шинжээч Д.Эрдэнэбилэг Б.Мөнгөнцэцэг 2015 оны 03 дугаар сар Аудитын тайлан, дүгнэлттэй холбоотой асуудал байвал 70562147, 98332147 дугаарын утас, 70562112 дугаарын факсаар харилцана уу ХАЯГ: Хэнтий аймаг Хэрлэн сум Аймгийн ЗДТГ-ын байр 325 тоот	Товчилсон үгийн жагсаалт Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, арга зүй Бүлэг 1 Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд хэрэгжүүлсэн төсөл арга хэмжээнээс Сумын төвийн шинэчлэлийн ажлын гүйцэтгэл хангалтгүй байна. • УТХО-ыг Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан төлөвлөсөн байна. • Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтад тусгагдсан ажлын худалдан авах ажиллагаа хуулийн дагуу зохион байгуулагдаж 42,2 сая төгрөгийн хэмнэлт гарсан байна. • Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн хяналт хангалтгүй хэвээр байна. • Гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгчид хариуцлага тооцоогүй боловч санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн байна. Бүлэг 2 Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар элэгдэл ихтэй автомашинууд худалдан авсан байна. • Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтыг хангалтгүй төлөвлөснөөс төсөв нь хүрэлцэхгүй хөрөнгө оруулалтыг баталж байна. • Хөрөнгө оруулалтын худалдан авах ажиллагаа хуулийн дагуу явагдаж 3,8 сая төгрөгийн хэмнэлт гарч ТАХ бүрэн хэрэгжсэн байна. • Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй хяналт хангалтгүйгээс гэрээний хугацаа хэтрэх, батлагдсан хөрөнгийн зориулалтын бусаар ашигласан байна. • Батлагдсан хөрөнгө оруулалтыг бүрэн санхүүжүүлсэн байна. Дүгнэлт..... Зөвлөмж..... Холбогдох байгууллагын санал:	2 3 6

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

УИХ	Улсын Их Хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ЗЗНДНТУТХ	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хууль
ТБОНӨХБАҮХАТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
НББТХ	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ТАХ	Төсөл, арга хэмжээ
ХААА	Худалдан авах ажиллагааны алба
ХАА	Худалдан авах ажиллагаа
УТХО	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
БХБЯ	Барилга хот байгуулалтын яам
ҮХААЯ	Үйлдвэр Хөдөө аж ахуйн яам
ССАЖЯ	Соёл спорт аялал жуулчлалын яам
СТСХ	Санхүү төрийн сангийн хэлтэс
ХБХ	Хөгжлийн бодлогын хэлтэс
БОНХЯ	Байгаль орчин ногоон хөгжлийн яам
ГХБХБГ	Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар
ҮХААГ	Үйлдвэр Хөдөө аж ахуйн газар
ААН	Аж ахуйн нэгж
БХБЯ	Барилга хот байгуулалтын яам
ЭЗН	Эдийн засаг нийгэм
ЖДҮГ	Жижиг дунд үйлдвэрийн газар
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
УБ СБД	Улаанбаатар Сүхбаатар дүүрэг
БЗД	Баянзүрх дүүрэг
БГД	Баянгол дүүрэг
ИХШХ	Иргэний харьяалал шилжилт хөдөлгөөн
БСГ	Боловсрол соёлын газар

АУДИТЫН ЗОРИЛТ, ХАМАРСАН ХҮРЭЭ, АРГА ЗҮЙ, СТАНДАРТЫН ТАЛААРХ МЭДЭГДЭЛ

1. Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх:

Аудитыг УИХ-ын Төсвийн Байнгын хорооны 2014 оны 12 дугаар сарын 17-ны 20 дугаар тогтоол, Монгол улсын Ерөнхий Аудитор Т Үндэсний аудитын газраас 2015 онд нийлүүлэх бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөө, аймгийн Тэргүүлэх Аудиторын 2015 оны 1 дүгээр сарын 27-ны 05 дугаар тушаалаар баталсан “Байгууллагын 2015 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-г үндэслэн “Төрийн аудитын тухай” хуулиар тодорхойлсон аймгийн Аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд хийлээ.

2. Аудитын зорилт:

Улс болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, хэрэгжилтэнд аудит хийж, дүнг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилт чиглэгдсэн.

Уг зорилтыг хангахын тулд дараах чиглэлээр аудит хийв. Үүнд:

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх,
- Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх,

3. Аудитад хамрагдсан хүрээ:

Аудитаар улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт болон хэрэгжилтийг бусад шаардлагатай баримт бичгүүдийг хамруулан, аймгийн ЗДТГ-ын ХБХэлтэс, СТС-гийн хэлтэс, ГХБХБ-ын газар, ХАА-ны алба, сум, орон нутгийн эрх бүхий байгууллагуудын хамруулсан болон Биндэр, Батширээт, Өмнөдэлгэр сумд, Гурванбаян тосгонд ажиллалаа.

4. Аудитын арга зүй:

Аудитын явцад аймгийн ЗДТГ, холбогдох агентлагийн албан тушаалтнуудтай ярилцан, асуулга лавлагаа, тодруулга авч, байгууллагын худалдан авалт хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлан, бусад шаардлагатай баримт материалд тулгуурлан дүн шинжилгээ хийсэн бөгөөд аудитын хөтөлбөр, горим, асуудлын шинжилгээний дагуу нотлох зүйл цуглуулж, судалгаа гарган, тайлан бичиж, дүгнэлт, зөвлөмж боловсрууллаа.

5. Аудитад ашигласан шалгуур үзүүлэлтүүд

- a. Төрийн аудитын тухай хууль,
- b. Төсвийн тухай хууль,
- c. Монгол улсын 2014 оны төсвийн тухай хууль болон түүнд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт,
- d. Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль,
- e. ЗЗНДНТУТухай хууль,
- f. ТБОНӨХБАҮХАТХууль,
- g. НББТХууль,

- h. Барилгын тухай хууль,
- i. Дээрхи хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан гаргасан УИХ, Засгийн газрын тогтоол, бусад эрхийн актууд,
- j. Сангийн сайдын 2012 оны 290 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтын журам”,
- k. Сангийн сайдын 2012 оны 264 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам,
- l. Гүйцэтгэлийн аудитын стандарт, гарын авлага
- m. Холбогдох бусад хууль тогтоомж, эрхийн актууд

6. Аудит хийх багийн бүрэлдэхүүн:

Аудитыг менежер Б.Наранцэцэг хянан удирдаж, шинжээч Д.Эрдэнэбилэг, Б.Мөнгөнцэцэг нар хийж гүйцэтгэлээ.

7. Аудитын хугацаа.

Аудитыг 2015 оны 03-р сарын 04-нд эхлэж, 2015 оны 03-р сарын 31-нд дуусгав.

8. Аудитын дүн.

Ерөнхий мэдээлэл

Хэнтий аймагт 2014 онд улс болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийтдээ 30602,8 сая төгрөгийн 77 төсөл, арга хэмжээнд хөрөнгө оруулалт батлагдсанаас 22785,5 сая төгрөгийн 29 ТАХ-ны эрх орон нутагт шилжиж ирээгүй (хавсралт 1), 6850,1 сая төгрөгийн 25 ТАХ-ны эрх орон нутагт шилжин ирсэн бол 23 ТАХ-ны 967,2 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт орон нутагт батлагдсан байна.

2014 онд Хэнтий аймагт хэрэгжүүлэх улс орон нутгийн нийт 7817,3 сая төгрөгийн 48 ТАХ-ний хөрөнгө оруулалтыг хүснэгтээр харуулбал:

№	Төрөл	УТХО		ОНХО		Нийт	
		ТАХ	Дүн сая.төг	ТАХ	Дүн сая.төг	ТАХ	Дүн сая.төг
1	Хөрөнгө оруулалт	6	5852,1	3	126,4	9	5978,5
2	Их засвар	18	983,0	4	273,3	22	1256,3
3	Тоног төхөөрөмж	1	15,0	16	567,5	17	582,5
	ДҮН	25	6850,1	23	967,2	48	7817,3

Үүнээс хөрөнгө оруулалтын 4038,5 сая төгрөгийн 7 төсөл, арга хэмжээ, их засварын 1114,7 сая төгрөгийн 21 ТАХ, техник, тоног төхөөрөмжийн 596,7 сая төгрөгийн 17 төсөл, арга хэмжээ нийт 5749,9 сая төгрөгийг 45 төсөл, арга хэмжээ хэрэгжүүлэхэд зарцуулсан дүнтэй байна.

Өнгөрсөн 2014 онд Биндэр суманд хийгдэж эхэлсэн “Сумын төвийн шинэчлэл” төслийн хөрөнгө оруулалт 1,0 тэрбум төгрөг, аймгийн жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих 80,0 сая төгрөг нийт 1080,0 сая төгрөгийн 2 ТАХ-г дутуу санхүүжүүлсэн байна.

Харин 300,0 сая төгрөгийн өртөгтэй Дэлгэрхаан, Жаргалтхаан сумдын дулаан хангамжийн шинэчлэл, 106,4 сая төгрөгийн орон нутгийн автозамын засвар шинэчлэлтийн ажил зэрэг нийт 406,4 сая төгрөгийн 3 ТАХ хэрэгжээгүй байна.

Нийт 48 төсөл, арга хэмжээнээс 45 төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсны дүнд 2014 онд 63,5 сая төгрөгийн хэмнэлт гарсан байна.

д/д	Нэр төрөл	Нийт дүн /сая.төг/	ТАХ-ны тоо		
			УТХО	ОНХО	Нийт
1	Батлагдсан ТАХ	7817,3	25	23	48
2	Хэрэгжсэн ТАХ	6267,4	24	21	45
3	Үүнээс дутуу санхүүжилт	1080,0	2	-	2
4	Хэрэгжээгүй ТАХ	406,4	2	1	3
5	Хэмнэлт	67,3	42,2	25,1	

Хэнтий аймагт хэрэгжсэн нийт санхүүжилт 6267,4 сая төгрөгөөс орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтад 794,2 сая,₮ нь, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтад 4955,7 сая.₮ нийт 5749,9 сая,₮ аймгийн төрийн сангаар дамжин санхүүжиж, 517,5 сая.₮-ийн санхүүжилт аймгийн төрийн сангаар дамжаагүй бөгөөд гүйцэтгэгч компани руу шилжсэн эсэх нь тодорхойгүй байна.

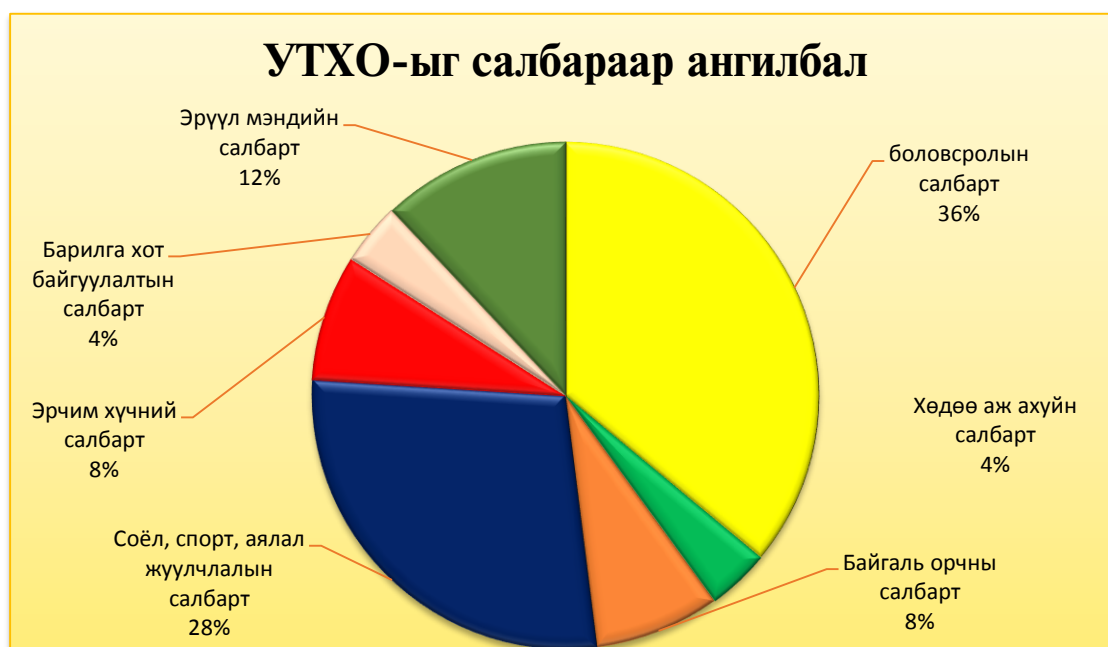
БҮЛЭГ 1 УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР 2014 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС СУМЫН ТӨВИЙН ШИНЭЧЛЭЛИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.

1.1 УТХО-ыг Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан төлөвлөсөн байна.

а) УТХО-тад Хэнтий аймагт 2014 онд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан ТАХ-үүд нь аймгийн дунд хугацаанд хийгдэхээр төлөвлөгдсөн ажлууд байна.

Хэнтий аймагт 2014 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийтдээ 6850,1 сая.₮-ийн 25 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлсний 12 төсөл, арга хэмжээ нь “Төсвийн тухай” хуульд нэр заагдсан, 13 төсөл, арга хэмжээ нь салбарын сайдаас аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээнд тусгагдсан ажлууд байна.

Хэнтий аймагт хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээнүүд нь Монгол улсын ЭЗН-ийг хөгжүүлэх 2014 оны үндсэн чиглэл, Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагджээ.

Дээрх төсөл арга хэмжээний 9 нь боловсролын салбарын, 1 нь хөдөө аж ахуй, 2 нь байгаль орчны салбарт, 7 нь соёл, спорт, аялал жуулчлалын салбарт, 2 нь эрчим хүчний салбарт, 1 нь барилга, хот байгуулалтын салбарт, 3 нь эрүүл мэндийн салбарт тус тус төлөвлөгджээ.

б) Нийт төсөл, арга хэмжээний зураг төсөв улсын экспертээр батлагдаагүй байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх барилга байгууламж, их засвар болон шинэчлэлийн 22 ажлын төсөл арга хэмжээнүүдэд зураг төсөв хийлгэх гэрээ огт байхгүй байна. Үүний 2 ажил нь концессийн зарчмаар гүйцэтгэгч хариуцан хийгдэх дулааны шинэчлэлийн ажил юм.

2014 оны хөрөнгө оруулалт, их засварын 22 төсөл, арга хэмжээ батлагдсан ба аудитын явцад зураг төсөвгүй 6, зураггүй боловч төсөвтэй 7 ажил, үлдсэн 9 ажлын зураг төсвийг Г.Наранбаатар, Д.Баттулга, Ц.Валясүрэн, С.Лхагвачулуун нарын мэргэшсэн төсөвчид хийж гүйцэтгэсэн байна.

№	төрөл	Тоо
1	Зураггүй, төсөвтэй	7
2	Зураг төсөвтэй	9
3	Зураг төсөвгүй	6
4	Экспертээр батлагдсан	1

2014 онд хэрэгжих нийт 25 төсөл арга хэмжээний 2 нь буюу Дэлгэрхаан, Жаргалтхаан сумын төвлөрсөн дулаан хангамж байгуулах ажлыг гүйцэтгэгч тал концессийн зарчмаар түлхүүр гардуулах нөхцөлтэйгээр хүлээлгэн өгөх бөгөөд 22 буюу 88% нь ажлын зураг төсөв хийлгэх гэрээ байгуулаагүй, улсын экспертизээр баталгаажаагүй төдийгүй зураг төсвийг хүлээн авсан тухай баримтгүй байгаа нь ажил эхлэхээс өмнө зураг төсөв батлагдсаныг нотлож чадахгүй байна.

Үүнээс: Нийт төсөл арга хэмжээнээс улсын экспертээр орж баталгаажсан зураг төсөв ганц байгаа нь “Кадсүрэв” ХХК-ны хийсэн Биндэр сумын автозамын зураг төсөв юм.

Харин түлхүүр гардуулах нөхцлөөр хийгдэж байгаа Биндэр сумын “Сумын төвийн шинэчлэл төсөл”-ийн зураг төсвийг захиалагч тал хийхгүйгээр гүйцэтгэгч компани бүрэн хариуцан хийхээр гэрээнд тусгасан нь баталгаажсан зураг төсөвгүйгээр ажил эхлэх нөхцөл бүрдүүлсэн байна гэж аудитаар тогтоолоо.

Үүнд: “Монгол дайвин” ХХК нь Биндэр сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, дулаан хангамж, ус хангамж, ариутгах татуургын зураг төсвийг “Түмэд” группээр хийлгэхээр 2014-10-14-нд гэрээ байгуулсан боловч, 2015-01-13-ны өдөр “Харцгай” ХХК-тай дулаан хангамж, ус хангамж, ариутгах татуургын зураг төсвийг хийлгэх гэрээг дахин байгуулжээ. Мөн Автозамын зураг төсвийг “Кадсүрэв” ХХК-иар, цэвэрлэх байгууламжийн зураг төсвийг “Түвшинжин” ХХК-иар тус тус хийлгэсэн боловч зураг төсөв хийлгэх гэрээ байгуулаагүй байна. Эдгээр нөхцөл байдлаас дүгнэж үзэхэд ажлын зураг төсөв бэлэн болоогүй байхад бүтээн байгуулалтын ажлыг гүйцэтгэсэн байна.

1.2 Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтад тусгагдсан ажлын худалдан авах ажиллагаа хуулийн дагуу зохион байгуулагдаж 42,2 сая төгрөгийн хэмнэлт гарсан байна.

Аймгийн ХААГ 2014 онд улс болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах төлөвлөгөөг 2014 оны 1 сарын 15-нд зарласан ба орон нутагт эрх нь шилжиж ирсэн 19 төсөл, арга хэмжээг төлөвлөсөн байна.

Жаргалтхаан, Дэлгэрхаан сумын төвийн дулааны шинэчлэл, Дадал суманд хийгдсэн стадионы их засвар, соёлын төвийн их засвар, Тэмүүжингийн музейн засвар, Дэлгэрхаан сумын хөв цөөрөм байгуулах ажил 2014 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний аймгийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө гарсны дараа сайдын багцаас эрх нь шилжиж иржээ.

Улсын төсвөөс 2014 онд Хэнтий аймагт эрх нь шилжиж ирсэн 25 төсөл, арга хэмжээний 8 нь нээлттэй тендер шалгаруулалтаар, 17 нь харьцуулалтын аргаар зарласнаас 2 төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгч шалгараагүйгээс шууд гэрээ байгуулж үлдсэн 15 төсөл, арга хэмжээнд гүйцэтгэгч шалгаруулжээ.

Дээрхи төсөл, арга хэмжээнээс “Дадал сумын Соёлын төвийн их засвар”, “Наадмын талбайн их засварын ажил”-д гүйцэтгэгч шалгараагүйгээс шууд гэрээ байгуулж гүйцэтгэсэн байна.

2014 онд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт, ажлын төлөвлөгөө болон нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмын дагуу зохион байгуулсан худалдан авах ажиллагааг Засгийн газрын худалдан авах ажиллагааны цахим сүлжээ/www.e-procurement.mn/-д байршуулж гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажлыг цахимаар зохион байгуулсан байна.

Хэнтий аймагт 2014 онд зохион байгуулагдсан худалдан авах ажиллагаанд 7-91 хоногийг зарцуулж нийт дүнгээр 6507,9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг шалгаруулсан байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд Хэнтий аймагт 23 төсөл, арга хэмжээнд 6850,1 сая төгрөг төлөвлөгдөж, эдгээрт худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсны дүнд 22 төсөл, арга хэмжээг 6807,9 сая төгрөгөөр гүйцэтгэх гэрээг тендерт шалгарсан ААН-тэй байгуулан төсвийн 42,2 сая төгрөгийн хэмнэлт гарсан байна.

1.3 Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн хяналт хангалтгүй хэвээр байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх инженерийн хийцтэй худаг гаргах ажилд аймгийн ҮХААГ, бусад их засвар, барилга угсралтад аймгийн ГХБХБГазар захиалагчийн хяналт тавьж ажиллажээ.

Аймгийн ҮХААГ захиалагчийн хяналтыг сайн тавьж 23 худгийг бүрэн ашиглалтанд оруулсан бол зураг төсөв болон захиалагчийн хяналтын зардалд 72,7 сая төгрөгийг суутган авсан боловч аймгийн ГХБХБГ нь захиалагчийн хяналтыг хангалттай хэрэгжүүлээгүйгээс төсөл, арга хэмжээ гэрээний хугацаанд хэрэгжихгүй байх, хувийн хэргийг дутуу бүрдүүлэх, алданги тооцоогүй зэрэг зөрчлүүд гарсан байна.

Тухайлбал:

- а. Хэрлэн сумын 4-р цэцэрлэгийн цэвэр бохир усны шугамын их засварын ажил, Гурванбаян тосгоны цэцэрлэгийн дээврийн их засварын ажлын ашиглалтад хүлээн авсан комиссын акт дугааргүй, Хэрлэн сумын 4-р цэцэрлэгийн цэвэр бохир усны шугамын их засварын ажил, аймгийн Боловсролын газрын хана дээврийн их засварын ажлын улсын комиссын актад ашиглалтад авсан хугацаа тодорхойгүй зэрэг зөрчлүүд байна.*
- б. Биндэр сумын “Сумын төвийн шинэчлэлийн ажил” гэрээ байгуулснаас хойш даруй 120 хоногийн дараа буюу 9 сард эхэлж, автозам болон шугам сүлжээний ажлыг оройтуулан чанаргүй гүйцэтгэснээс гадна он дамжуулан гүйцэтгэж байгаа нь оруулсан хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг бууруулахад хүргэсэн байна.*

Улсын төсвөөс санхүүжих их засварын ажлын зураг, төсвийг нягтлаагүйгээс хуучирсан зураг, төсвөөр засварласан мөн батлагдсан зураг төсөвгүйгээр ажил хийгдсэн байна.

Жишээ нь: Баянмөнх сумын Эрүүл мэндийн төвийн барилгын засварын ажлыг 2007 онд батлагдсан зураг төсвөөр хийсэн бол Биндэр сумын төвийн шинэчлэл төслийн Автозамын зураг төсвөөс бусад нь улсын экспертизээр батлагдаагүй зураг төсвөөр барилга угсралтын ажлыг хийж эхэлсэн байна.

2014 онд УТХО-аар хийгдсэн 25 ажлаас 22 нь буюу 88% нь дуусч байнгын ашиглалтанд хүлээн авсан байна.

Харин Биндэр сумын төвийн шинэчлэлийн барилга угсралтын ажил 80%-иар гүйцэтгэл гаргаж 4000,5 сая төгрөгийг санхүүжүүлсэн боловч 2014 оны жилийн эцсийн байдлаар барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл 50% буюу 2877,5 сая төгрөгийн ажил хийгдэж харин материал, тоног төхөөрөмж худалдан авсан 1123,0 сая төгрөгийн гүйцэтгэл газар дээрээ нотлогдохгүй байна.

“Монгол дайван” ХХК нь өвлийн улиралд үлдсэн бүх тоног төхөөрөмж, материалаа татан бэлдэн 2015 онд ажлаа эрт дуусгах үүднээс¹ 1123,0 сая төгрөгийн материалын санхүүжилтийг хүсэлт гарган авсан байна.

“Биндэр сумын төвийн шинэчлэл” төслийн ажилд сумын удирдлага болон олон нийтийн хяналт хангалттай сайн хийгдэж байна.

1.4 Гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгчид санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн ч хариуцлага тооцоогүй байна.

а) Их засварын ажлыг гэрээний хугацаандаа дуусгаагүй ААН-дэд алданги тооцоогүй байна.

2014 онд УТХО-аар Хэнтий аймагт хийгдсэн нийт 18 засварын ажлаас зөвхөн Норовлин сумын Соёлын төвийн их засвар, Дэлгэрхаан суманд хөв цөөрөм байгуулах, Инженерийн хийцтэй худаг гаргах зэрэг ажил гэрээнд заасан хугацаандаа дууссан ба бусад ажлууд 3-148 хоног хэтэрч засварын ажлыг дуусгасан байна.

Захиалагч гүйцэтгэгчийн хооронд байгуулж буй гэрээнд талуудын хүлээх үүрэг хариуцлага, гэрээний тусгай нөхцөлд Монгол Улсын Иргэний хуулийн дагуу алданги тооцох тухай заалтыг орхигдуулснаар төсөл, арга хэмжээ гэрээний хугацаанд дуусахгүй байх, гүйцэтгэгч талд хариуцлагаас зайлсхийх нөхцлийг бүрдүүлж, үүний улмаас нийт 13,4 сая төгрөгийн алданги тооцох боломжгүй болгожээ.

Жишээ нь: Бэрх тосгоны Соёлын төвийн засварыг “Бөхлөг” ХХК гэрээний хугацаанаас 148 хоногоор, Өмнөдэлгэр сумын цэцэрлэгийн дотор засварыг “Аригун Аргайт” ХХК 35 хоногоор тус тус хэтрүүлсэн байхад хугацаа хэтрүүлсний алданги тооцоогүй байна.

д/д	Төсөл, арга хэмжээ	Хэтрүүлсэн хоног	Алдангийн хэмжээ /сая.төг/
1	Батноров ЕБС их засвар	28	0,89
2	Дадал ЕБС-ийн дээвэр засвар	29	1,07
3	Хэрлэн сум 4-р цэцэрлэг цэвэр, бохир усны шугам засвар	19	0,39
4	Гурванбаян цэцэрлэг засвар	3	0,05
5	БСГ-ын дээвэр засвар	14	0,43

¹ Баатар “Монгол дайван” ХХК-ны албаны дарга “Бид ажлаа 2015 оны 5 сарын 1-ээс эхлүүлж эрт дуусгана” хурлын тэмдэглэл хуудас 4

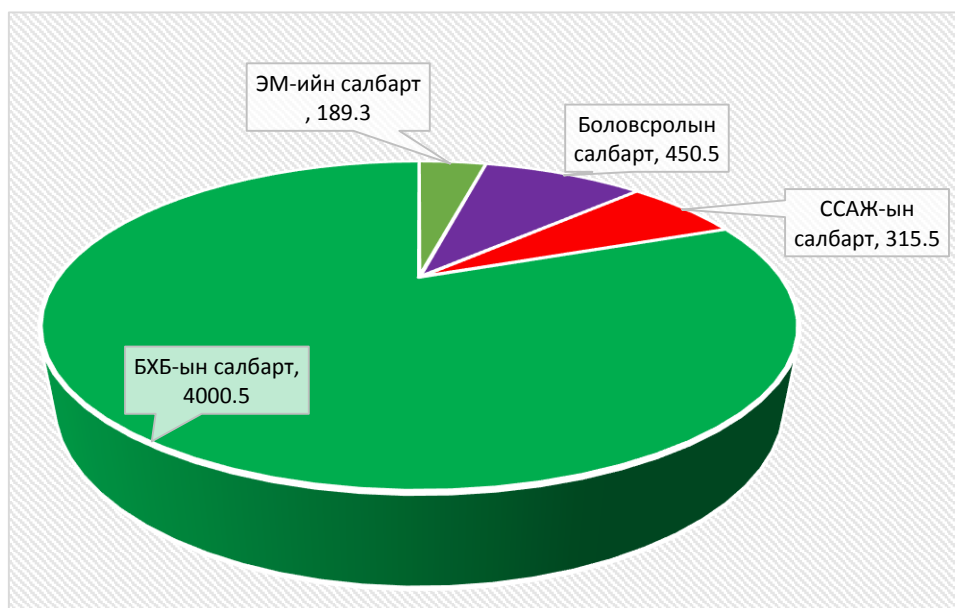
6	Биндэр цэцэрлэг дээвэр засвар	15	0,25
7	Өмнөдэлгэр цэцэрлэг дотор засвар	35	0,66
8	Өмнөдэлгэр ЕБС-ын дотуур байр дээвэр	34	0,49
9	Бор-Өндөр Бүжинхэн цэцэрлэг дээвэр засвар	32	0,94
10	Бэрх Соёлын төв засвар	148	7,17
11	Галшар Соёлын төв засвар	11	0,21
12	Аймгийн Номын сан засвар	14	0,27
13	Галшар Соёлын төв засвар	11	0,21
14	Аймгийн Номын сан засвар	14	0,27

б) УТХО-аар хийгдсэн ажлыг гүйцэтгэлээр санхүүжүүлж, 1,0 тэрбум төгрөгийг дутуу олгосон байна.

Улсын төсвийн хөрөнгөөр Хэнтий аймагт 2014 онд нийт 6843,3 сая.₮-ийн төсөвт өртөгтэй 25 барилга байгууламж, их засварын ажлын эрх шилжиж ирснээс 6807,7 сая.₮-ийн гэрээний үнийн дүнтэй ажилд гүйцэтгэлээр нийт 4 955,7 сая.₮-ийн санхүүжилт хийгдсэн.

Үлдсэн 4 төсөл арга хэмжээний санхүүжилтийг төв төрийн сангаас санхүүжүүлсэн байна.

Аймгийн СТСХ-ээр дамжин ЭМЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 189,3 сая.₮, Боловсролын яамны ХО-аар 450,5 сая.₮, ССАЖ-ны ХО-аар 315,5 сая.₮, БХБ-ны ХО-аар 4000,5 сая.₮-ийн санхүүжилт тус тус хийгдсэн байна.

БҮЛЭГ 2: ОРОН НУТГИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР ЭЛЭГДЭЛ ИХТЭЙ АВТОМАШИНУУД ХУДАЛДАН АВСАН БАЙНА.

2.1 Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтыг хангалтгүй төлөвлөснөөс төсөв нь хүрэлцэхгүй хөрөнгө оруулалтыг баталж байна.

Хэнтий аймагт 2014 онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар автомашин худалдан авах 12, тавилга, тоног төхөөрөмж худалдан авах 4, хөрөнгө оруулалтын 3, их засвараар 3, бусад төрлийн 1, нийт 23 төсөл арга хэмжээг 967,2 сая.төгрөгөөр хэрэгжүүлэхээр аймгийн ИТХ-ын 2014 оны 12 сарын 22-ны өдрийн арвангуравдугаар хуралдааны 3-р тогтоолоор батлагдсан байна.

Тус төлөвлөгдсөн төсөл арга хэмжээнүүдийг ангилбал:

Нийт хөрөнгө оруулалтын 31%-ийг техник, тоног төхөөрөмж, тавилга, байр худалдан авах болон засварлах төлөвлөлтийг сайн хийсэн байна.

Харин нийт төлөвлөсөн хөрөнгө оруулалтын 52%-ийг аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газарт автомашин худалдан авахаар тусгахдаа шаардагдах хөрөнгийг дутуу төлөвлөсөн, техникийн шаардлагийг тавиагүйгээс батлагдсан төсөвт багтаан, зарим тохиолдолд сумын төсвөөс хөрөнгө нэмэн 7-14 жил Монгол улсад ашиглагдсан автомашин худалдан авч төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг бууруулж байна.

Тухайлбал: Биндэр, Цэнхэрмандал сумын ЗДТГ-ууд автомашин худалдан авахад сумын төсвөөс тус бүр 10,0 сая төгрөгийг нэмсэн, Баянмөнх сумын ЗДТГ 2000 онд үйлдвэрлэсэн Монгол улсад 2000 онд орж ирсэн элэгдэл ихтэй автомашинууд худалдан авсан байна.

Мөн орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын 13%-ийг эзэлж байгаа гүүр засварлах ажлын хяналтын зураг төсөвгүйгээр хөрөнгийг төлөвлөснөөс нэмэлт зардал гарсан байна.

Батширээт сумын Бархын голын гүүрийг шинээр барихаар төлөвлөсөн боловч баталгаажсан зураг төсөв байгаагүйгээс нэмж 10,0 сая төгрөг зарцуулан барьсан байна.

2.2 Хөрөнгө оруулалтын худалдан авах ажиллагаа хуулийн дагуу явагдаж 3,8 сая төгрөгийн хэмнэлт гарч ТАХ бүрэн хэрэгжсэн байна.

а) Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд хэрэгжих төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг бүрэн зохион байгуулсан байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд худалдан авах автомашин, тоног төхөөрөмж, засварлах ажлууд, баригдах гүүрүүд зэрэг 21 төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулж 756,9 сая төгрөгийн гэрээ байгуулсан.

Дээрхи төсөл, арга хэмжээнүүдэд худалдан авах ажиллагааны дүнд **орон нутгийн төсөвт 3,8 сая төгрөгийн арвилан хэмнэлт гарсан** байна.

Энэхүү ТАХ-ны худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах эрхийг холбогдох газруудад шилжүүлсэн байдал:

д/д	ТАХ-ны ХАА зохион байгуулсан	ТАХ-ны тоо	Хэрэгжсэн ТАХ
1	Аймгийн ХАААлба	7	7
2	Сумдын ЗДТГ	11	11
3	Бусад байгууллага	3	3
4	ХАА зохион байгуулагдаагүй	2	2

2014 оны орон нутгийн хөрөнгө оруулалтад тусгагдсан зарим ажлуудын худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулагдаагүй шалтгааныг тодруулбал:

Аймгийн ИТХ-ын 2014 оны XIII хуралдаанаар баталсан **“Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих 100,0 сая төгрөг”** нь аймгийн Засаг дарга, ЖДҮГ, аймгийн Хөдөлмөрийн хэлтэс хамтран баталсан **“Зээлийн батлан даалтын сан”**-гийн гурвалсан гэрээнд 250,0 сая төгрөг болгон нэмэгдүүлэн орон нутгаас санхүүжүүлэхээр тусгасан бол орон нутгийн замын сангийн хөрөнгөөр хийгдэх зам засварын ажил хийгдээгүйгээс худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулагдаагүй байна.

Нийт зарлагдсан ХАА-ны 4 төсөл, арга хэмжээг нээлттэй тендер шалгаруулалтаар, 15 ТАХ-г харьцуулалтын аргаар зарласнаас 4 тендер цуцлагдан 11 ТАХ-ний гүйцэтгэгч шалгарсан бол 6 ТАХ-г шууд гэрээ байгуулах замаар ХАА-г зохион байгуулсан байна. Үүнд:

Биндэр, Бэрх, Баянмөнх, Хэрлэн сумдын ЗДТГ-ын автомашинууд харьцуулалтын аргаар зарласан тендерт оролцогч байхгүйгээс шууд гэрээ байгуулах замаар хэрэгжүүлсэн байна.

Сумдад автомашины тендер шалгаруулалтын дүнд шалгарсан ААН-д өөрийн эзэмшлийн бус бусдын эзэмшилд буй тээврийн хэрэгслийг нийлүүлж байгаа нь тендерийн мэдээлэл тендерт оролцогчдод хангалттай хүрэхгүй байгаа, автомашины үнэ өсөхөд нөлөөлөх эрсдэлтэй тул мэдээлэл түгээх ажлыг сайжруулах, худалдан авах автомашины шалгуурыг тогтоон мөрдүүлэх шаардлагатай байна.

д/д	ТХ-ийг худалдан авч буй сум	Нийлүүлсэн тээврийн хэрэгслийн		
		Марк	Тендерт шалгарсан ААН	Эзэмшигч
1	Аймгийн ЗДТГ	Toyota Land cruiser 100 J10 VX	“Түвшин саруул” ХХК	Darmuzet paul armand УБ БЗД 01 28а 5

2	Бор-Өндөр	Lexus LX 470	“Аранжинболд” ХХК	УБ БГД 10-р хороолол, Намдаг Алтанхүү
3	Бэрх	Ниссан Патрол Y-61	“Хос ган цамхаг” ХХК	УБ хот иргэн Б.Баяннамсрай
4	Баянмөнх	Toyota Land Cruiser -105	“Уран тод цэг” ХХК	УБ СБД 10 7 хороолол 16А-34 Зоригтбаатар Бат-Үүл
5	Гурванбаян	Ниссан Патрол Y-61	“Зун зам” ХХК	УБ БЗД 18 13-р хороолол 39-16, Очирбат Батхүү
6	Хэрлэн	Toyota Crown 170	“Содон түлхүүр” ХХК	“Хоёр амар моторс” ХХК

б) Хөрөнгө оруулалтанд орсон төсөл арга хэмжээнүүд бүрэн хэрэгжсэн байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх 23 төрлийн төсөл, арга хэмжээнээс 1 ТАХ-г хэрэгжүүлэлгүй хойшлуулсан бол 1 ТАХ дутуу хэрэгжсэн байна.

Үлдсэн 21 төсөл, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж дууссан бөгөөд 11 сум, тосгонд хөрөнгө оруулалтын дийлэнх хэсэг зарцуулагдсан байна.

Дээрхи хөрөнгө оруулалтаас автомашины худалдан авалт зохион байгуулагдсан 8 сумын төрийн байгууллага автотээврийн хэрэгслийг үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн боловч зарим сумд тээврийн хэрэгслийн эзэмшигчийн бүртгэлийн өөрчлөлтийг хийгээгүйгээс худалдан авсан автомашинууд нь гадны дугаартай байгаа нь худалдан авах ажиллагаа бүрэн дуусаагүй, хөрөнгө эзэмших эрх шилжээгүй гэж үзэх үндэслэлтэй байна.

Жишээ нь: Орон нутагт эзэмших эрх нь ирээгүй тээврийн хэрэгслүүд

Биндэр сумын ЗДТГ	- Улсын дугаар: 8111 УБА - Эзэмшигч: УБ хот "Топ цонх шил" ХХК
Цэнхэрмандал сумын ЗДТГ	- Улсын дугаар: 0926 УБҮ - Эзэмшигч: УБ хот БЗД 18, 13-р хороолол 4-79 тоот иргэн Бат-Очир Ганбаяр
Баянмөнх сумын ЗДТГ	- Улсыг дугаар: 0025 УНМ - Эзэмшигч: УБ хот СБД 10, 7 хороолол 16А-34 тоот иргэн Зоригтбаатар Бат-Үүл

2.3 Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй хяналт хангалтгүйгээс гэрээний хугацаа хэтрэх, батлагдсан хөрөнгийг зориулалтын бусаар ашигласан байна.

а) Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй хяналт сулаас гэрээнд тусгагдсан хугацааг баримтлахгүй байх, бэлтгэсэн хөрөнгийн үр ашиг хангалтгүй байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн төсөл, арга хэмжээнүүд бүрэн хэрэгжсэн боловч гэрээний биелэлтэнд тавих хяналт хангалтгүй, ажил гүйцэтгэх гэрээнд алдангийн талаар тусгалгүй орхисон нь зарим төсөл, арга хэмжээг гүйцэтгэгчид гэрээгээр хүлээсэн хугацаанд ажлаа дуусгалгүй хоног хэтрүүлэх, зориулалтын өөрчлөн зарцуулах зөрчлүүд гарч байна.

2014 онд байгуулсан гэрээнд алдангийн талаар тусгалгүй орхигдуулснаас хугацаа хэтэрсэн ажлууд дээр 8,9 сая төгрөгийн алданги тооцох боломжгүй болгосон байна.

Тухайлбал: Нэгдсэн эмнэлэгт нийлүүлсэн дараалал зохицуулагч машиныг гэрээний хугацаанаас 24 хоногоор, аймгийн ЗДТГ-ын засварыг 74 хоногоор тус тус хэтрүүлсэн байхад хугацаа хэтрүүлсний алданги тооцоогүй байна.

д/д	Төсөл, арга хэмжээ	Хэтрүүлсэн хоног	Алдангийн хэмжээ /сая.төг/
1	Аймгийн ЗДТГ-н засвар, тохижилт	74	5,6
2	Аймгийн ЗДТГ-т тавилга нийлүүлэх	8	0,2
3	Бэрх ЗДТГ-ын автомашин	26	1,0
4	Хурх ЗДТГ-ын автомашин	4	0,1
5	Дараалал зохицуулагч буюу дугаар тараагч машин /НЭ-т 2 ш/	24	0,2
6	Барх голын гүүрний засвар	54	1,8

Мөн сумдад зарлагдсан автомашины техникийн жишиг үзүүлэлт, ашиглалтын ямар шаардлага хангахыг нэгдсэн байдлаар тодорхойлоогүйгээс сум бүр техникийн өөр өөр шаардлага тавьж батлагдсан хөрөнгөнд багтаан элэгдэл өндөртэй, ашиглалтын зардал ихтэй, зарим тохиолдолд дээд зэрэглэлийн автомашинууд худалдан авсан байна.

д/д	Сумд	Автомашинны марк	Хөдөлг үүрийн багтаа мж	Үйлдвэр лэсэн он	Монгол улсад орж ирсэн он	Монголд ашиглагдс н жил
1	Аймгийн ЗДТГ	Toyota Land Cruiser 100	4660 cc	2007	2007.07.02	7
2	Аймгийн ЗДТГ	Hyundai Grand starex	2500 cc	2008	2014.04.26	0
3	Аймгийн ЗДТГ	Toyota corolla Axio	1500 cc	2007	2014.03.19	0
4	Бор-Өндөр	Lexus LX 470	4700 cc	2005	2011.09.06	3
5	Биндэр	Toyota Land Cruiser 105	4200 cc	2003	2004.04.30	10
6	Цэнхэрмандал	Ниссан Патрол Y-61	4200 cc	2007	2007.11.01	7
7	Бэрх	Ниссан Патрол Y-61	4200 cc	2007	2007.05.01	7
8	Норовлин	Ниссан Патрол Y-61	3000 cc	2005	2013.06.13	1
9	Баянмөнх	Toyota Land Cruiser 105	4164 cc	2000	2000.11.22	14
10	Гурванбаян	Ниссан Патрол Y-61	4200 cc	2007	2013.04.26	1
11	Хэрлэн	Toyota Crown	2990 cc	2002	2014.04.04	0
12	ИХШХ-ний Хэнтий салбар	Hyundai Sonata Y20	2000 cc	2010	2014.07.25	0
13	ИХШХ-ний Хэнтий салбар	Hyundai Sonata Y20	2000 cc	2010	2014.07.25	0

Дадал суманд баригдсан Цагаан булаг, Хөл булаг, Хөндлөн булгийн гүүрүүд, Батширээт сумын Бархын гүүр зэрэг нь хяналтын зураг төсөвгүй, гүйцэтгэгч компанийн баталгаажаагүй зургаар баригдсан нь захиалагчын хяналт хангалтгүй байгааг харуулж байна.

б) Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсан төсөл, арга хэмжээний эрхийг шилжүүлэн хэрэгжүүлэхдээ зориулалтын дагуу зарцуулсан эсэхэд тавих хяналт байхгүйгээс төлөвлөгдсөн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

Зориулалт бусаар зарцуулсан 25,0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг аймгийн СТСХ хяналтгүйгээр бүрэн шилжүүлсэн ба гэрээний хэрэгжилтийг дүгнээгүй байна.

Үүнд: **“Иргэний харьяалал шилжих хөдөлгөөний Хэнтий аймаг дахь салбарыг автомашин, тоног төхөөрөмжөөр хангах”-аар аймгийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусган баталж, худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах эрхийг ИХШХ-ний газарт шилжүүлсэн байна.**

Гэтэл тус газар худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа тоног төхөөрөмжийн тендерийг зарлалгүйгээр зөвхөн автомашин худалдан авах тендерийг зарлан, 2 автомашин худалдан авсан боловч тоног төхөөрөмжийг бэлтгээгүй байна.

Мөн худалдан авсан 1 автомашин нь аудитын шалгалтын явцад ИХШХ-ний Хэнтий салбарт ашиглагдаагүй байна.

д/д	Батлагдсан төрөл	ХАА-г зохион байгуулсан эсэх	Хөрөнгө бэлтгэгдсэн эсэх
1	Автомашин /1 ширхэг/	Тийм	Тийм /2 автомашин/
2	Тоног төхөөрөмж	Үгүй	Үгүй

2.4 Батлагдсан хөрөнгө оруулалтыг бүрэн санхүүжүүлсэн байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 23 төсөл, арга хэмжээг 967,2 сая төгрөгөөр төсөвлөж, тендер шалгаруулалтын дүнд 22 төсөл арга хэмжээг 791,7 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр гэрээнд тусгасан байна.

Жилийн эцсийн байдлаар 22 төсөл, арга хэмжээг ОНХО-аас 759,4 сая төгрөг, сумдаас нэмж санхүүжүүлсэн 34,6 сая төгрөг нийт 794,1 сая төгрөгөөр санхүүжүүлж ОНХО-аас 207,8 сая төгрөгийг санхүүжүүлээгүй үлдсэн байна

2014 онд санхүүжүүлээгүй үлдсэн 207,8 сая төгрөгөөс орон нутгийн замын сангийн хөрөнгөөр хийгдэх зам засвар арчлалтын 106,4 сая төгрөгийг санхүүжилт хүрэлцээгүйн улмаас хэрэгжүүлэхийг хойшлуулсан, Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих 100,0 сая төгрөгийг нэмэгдүүлэн 250,0 сая төгрөг болгон “Батлан даалтын сан”-д оруулахаар гурвалсан гэрээ байгуулсан боловч 20,0 сая төгрөгийг шилжүүлжээ.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын эцсийн дүнгээр 101,4 сая төгрөгийг санхүүжүүлээгүй бөгөөд үүнээс жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих санд оруулах 80,0 сая төгрөг санхүүжүүлээгүй үлдсэн байна.

Харин автозамын постны 8,4 сая төгрөг, аймгийн ЗДТГ-ын засварын 12,2 сая төгрөг тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтаас 0,8 сая төгрөг нийт 21,4 сая төгрөгийн хэмнэлт гарсан байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний эцсийн санхүүжилтийг шилжүүлэхдээ гэрээний үүргийн биелэлтийг эцэслэн дүгнээгүйгээс хугацаандаа гэрээгээ биелүүлээгүй ААН-дэд хугацаа хоцроосны алдангийг тооцоогүй байна.

Жишээ нь: Аймгийн ЗДТГ-ын барилгын засвар 74 хоног, Бархын голын гүүр барих ажил 54 хоногоор гэрээнээс хэтэрч дууссан байхад алдангийн талаар гэрээнд тусгаагүйгээс алданги тавигдаагүй, гэрээнд тусгасан боловч алдангийг тооцоогүйгээс алдангийг төлүүлээгүй байна.

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

1. Улс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд хэрэгжсэн ТАХ нь зураг төсөвгүйгээр батлагдсан, хэрэгжих явцад батлагдсан зураг төсөвгүйгээр төсөл, арга хэмжээг гүйцэтгэсэн зэрэг зөрчлүүд гарч байна.
2. 2014 онд улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэхээр төлөвлөгдсөн ажлуудын худалдан авах ажиллагаа хуулийн дагуу зохион байгуулагдаж, төсөл, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн байна.
3. Орон нутгийн хөрөнгөөр бэлтгэж байгаа автомашинуудын техникийн шаардлагыг нэгдсэн байдлаар тогтоогоогүйгээс бэлтгэсэн хөрөнгө чанарын шаардлага хангахгүй, нэмж хөрөнгө төлөвлөж байна.
4. ТАХ-г гүйцэтгэгч ААН-тэй байгуулсан гэрээнд алдангийн талаар тусгахгүй орхиж байгаа нь ТАХ-г хугацаандаа гүйцэтгэхгүй байх, алданги тооцохгүй байх зэргээр ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх нөхцөл бүрдэж болзошгүй байна.
5. Худалдан авсан автомашины эзэмшигчийн шилжүүлгийг бүрэн хийгээгүйгээс хөрөнгө эзэмшлийн эрхэд эрсдэл үүсч болзошгүй байна.
6. Улс болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд хэрэгжүүлж байгаа төсөл, арга хэмжээнд тавих гүйцэтгэлийн хяналт хангалтгүйгээс зарим төсөл, арга хэмжээ нь чанарын шаардлага хангахгүй хийгдэж байна.

АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ

Аймгийн Засаг дарга Ж.Оюунбаатар-т

1. Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хийгдэх ТАХ-ний зураг төсвийг урьдчилан бэлэн болгож, зураг төсвийн дагуу захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлж байх,
2. Худалдан авах автомашины техникийн тодорхойлолтыг нэгдсэн байдлаар гаргаж, хөрөнгийг бодитой төлөвлөж байх,
3. Гүйцэтгэгчтэй байгуулсан хөрөнгө оруулалтын ажил гүйцэтгэх гэрээнд алданги тооцох талаар тодорхой тусгаж алдангийг гүйцэтгэгчээр хүлээн зөвшөөрүүлж барагдуулах ажлыг зохион байгуулах.
4. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр сумдын ЗДТГ-т худалдан авсан автомашинуудын эзэмшигчийг өөрчлөх ажлыг зохион байгуулах,

5. ТАХ-ны хэрэгжилтэд тавьсан захиалагчийн хяналтын ажлын үр дүнг тооцож, хангалтгүй хэрэгжүүлсэн тохиолдолд тухайн ажилтанд хариуцлага ногдуулдаг байх,

Аудитын тайлангын төсөлд өгөх саналаа 2015 оны 04 дүгээр сарын 03-ны дотор албан бичгээр ирүүлнэ үү.

Тайлан бичсэн: Шинжээч

Д.Эрдэнэбилэг

Шинжээч

Б.Мөнгөнцэцэг

2015 оны 03 дугаар сарын 28

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлсэн тоот

**ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬАА
ХЭНТИЙ АЙМГИЙН
АУДИТЫН ГАЗАР**
23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг
Утас: 70-56-21-47, Факс: (976) 70-56-21-12
E-mail: khentii@audit.gov.mn

2015.03.31 № 73
танай _____ -ы № _____ -т

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
Ж.ОЮУНБААТАР
ТАНАА

Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайлангийн төслийг хүргүүлэв.

Гүйцэтгэлийн аудитын дүнг 2015 оны 04 дүгээр сарын 06-нд хэлэлцэх тул энэ хугацаанд багтаан саналаа ирүүлнэ үү.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ЭНХТҮВШИН

CICA0043 9074062

ns02-00

Холбогдох байгууллагын санал

МОНГОЛ УЛС
ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
23119 Өндөрхаан, Хэнтий аймаг,
Утас/Факс: 79-56-21-51

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН АУДИТЫН ГАЗАРТ

Хэнтийн аймгийн Биндэр суманд хэрэгжиж байгаа "Сумын төвийн шинэчлэл" төслийн ажил 2014 оны 5 дугаар сарын 27-нд гэрээ байгуулагдсан боловч 2014 оны 9 дүгээр сарын эхээр ажлаа эхэлсэн. Энэ нь Сангийн яаман дээр санхүүжилтын эрх нээгдээгүйтэй холбоотой. Энэ төсөл нь "Түлхүүр гардуулах" гэрээний нөхцөлтэй, өөрөөр хэлбэл гүйцэтгэгч компани барилга байгууламжийн зураг төсөл, инженерийн тооцоо, тоног төхөөрөмж нийлүүлж, суурилуулан, уг барилга байгууламжийг ашиглалтад бэлэн болгохтой холбогдсон бүхий л ажлыг гүйцэтгэх үүрэгтэй юм. ГХБХБГ-аас 2014 оны 9 сараас 12-р сарын 29-нийг хүртэлх хугацаанд нийт 8 удаа очиж ажилтай нь танилцаж, тавих ёстой шаардлагыг тавьж ажилласан. Одоо үргэлжлүүлэн ажлыг гүйцэтгүүлэхийн тулд бүх ажлыг норм дүрэм стандартын шаардлагад нийцүүлсэн байх, чанаргүй хийгдсэн

Тайлбар хүргүүлэх тухай

Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайлангийн төсөлтэй танилцлаа. Зөвлөмжийн талаар дараах тайлбарыг хүргүүлж байна.

Үүнд: Норовлин сумын соёлын төвийн барилгын засварын ажлыг ГХБХБГ-ын ахлах мэргэжилтэн Б.Шижирбаатараар ахлуулсан 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй улсын комиссын 2014 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн 2 дугаартай актаар хүлээн авч ашиглалтад оруулсан. Уг акт төрийн сангийн санхүүгийн баримтад хавсрагдсан байгаа.

Барилгын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.2-т "Гадаадын зээл, тусламж, улсын төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих, эсхүл газар хөдөлтийн 6-аас дээш баллын бүсэд баригдах барилга байгууламжийн зураг төсөл, инженер-геологийн төвөгшилтэй нөхцөлийн судалгааны дүгнэлт, техник-эдийн засгийн үндэслэлд магадлал заавал хийнэ" гэж заасан байдаг. Манай аймаг нь газар хөдөлтийн 6 баллын бүсэд хамаардаг. Мөн засвар, өргөтгөл шинэчлэлийн ажлын зураг төслийг магадлалаар оруулна гэсэн заалт байдаггүй. Гэвч ГХБХБГ нь цаашид засварын ажлын зураг төсөвт орон нутагтаа магадлал хийх итгэмжлэлийг авах талаар Барилгын хөгжлийн төвийн Магадлалын хэлтэстэй ярилцаж байгаа болно.

Хэнтий аймгийн Биндэр суманд хэрэгжиж байгаа "Сумын төвийн шинэчлэл" төслийн ажил 2014 оны 5 дугаар сарын 27-нд гэрээ байгуулагдсан боловч 2014 оны 9 дүгээр сарын эхээр ажлаа эхэлсэн. Энэ нь Сангийн яаман дээр санхүүжилтын эрх нээгдээгүйтэй холбоотой. Энэ төсөл нь "Түлхүүр гардуулах" гэрээний нөхцөлтэй, өөрөөр хэлбэл гүйцэтгэгч компани барилга байгууламжийн зураг төсөл, инженерийн тооцоо, тоног төхөөрөмж нийлүүлж, суурилуулан, уг барилга байгууламжийг ашиглалтад бэлэн болгохтой холбогдсон бүхий л ажлыг гүйцэтгэх үүрэгтэй юм. ГХБХБГ-аас 2014 оны 9 сараас 12-р сарын 29-нийг хүртэлх хугацаанд нийт 8 удаа очиж ажилтай нь танилцаж, тавих ёстой шаардлагыг тавьж ажилласан. Одоо үргэлжлүүлэн ажлыг гүйцэтгүүлэхийн тулд бүх ажлыг норм дүрэм стандартын шаардлагад нийцүүлсэн байх, чанаргүй хийгдсэн

02 06

- 1 - **1.3.а.** Норовлин сумын Соёлын төвийн барилгын их засварын ажлыг ашиглалтад хүлээн авсан улсын комиссын актыг хувиран ирүүлсэн тул уг зөрчлийн мэдээллийг тайлангаас хаслаа.
- 2 - **1.1.б.** Барилгын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлд "..... улсын төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих барилга байгууламжийн зураг төсөл, инженер-геологийн төвөгшилтэй нөхцөлийн судалгааны дүгнэлт, техник-эдийн засгийн үндэслэлд магадлал заавал хийнэ" гэж заасан ч ГХБХБГ нь цаашид засварын ажлын зураг төсөвт орон нутагтаа магадлал хийх итгэмжлэлийг авах талаар Барилгын хөгжлийн төвийн Магадлалын хэлтэстэй зөвшилцсөн тухай тайлбар ирүүлсэн тул тайланд өөрчлөлт оруулаагүй болно.
- 3- **1.3.** Биндэр сумын төвийн шинэчлэл төслийн хэрэгжилтийг "Монгол дайвин" ХХК нь 2014/12/30-нд 2877,5 сая.₮-ийн 58%-ийн гүйцэтгэлтэй, мөн 2014/12/30-нд 1123,0 сая.₮-ийн 22%-ийн гүйцэтгэлтэй гаргаж санхүүжилт хүссэн. Үүнд: авто замын гүйцэтгэл 131,5 сая.₮, гадна шугам сүлжээний угсралтын ажил 991,5 сая.₮-ийн тоног төхөөрөмж, материал татан авчирсан тухай гүйцэтгэл гаргасан

	байна. Гэвч дээрх 22%-ийн гүйцэтгэл газар дээрээ нотлогдохгүй байна.
2/1. ажлын гүйцэтгэлийг буцааж, засуулах зэрэг шаардлагуудыг тавьж, ажил гүйцэтгэх гэрээг сунгаагүй байна. Биндэр суманд хэрэгжиж байгаа "Сумын төвийн шинэчлэл" төслийн ажлын гүйцэтгэл нь материал татан авалт, хийгдсэн ажил нийлээд 80%-тай байна. Цаашид Сангийн сайдын 2012 оны Төсвийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтийн 290 дүгээр журмын 3.3-д /Захиалагч байгууллага төсвийн хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэлийг барилгын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын батлан гаргасан норм, норматив, дүрэм болон тухайн барилгын ажлын батлагдсан зураг төсөл, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээгээр тохирсон барилгын ажлын төлөвлөгөөг үндэслэн ажил нэг бүрээр нь тулган шалгаж баталгаажуулна/ заасны дагуу ТЭЗ-ийн томилсон гүйцэтгэл баталгаажуулах албан тушаалтнуудын хяналтыг өндөржүүлэх, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан хөрөнгө оруулалтын ажил гүйцэтгэх гэрээний биелэлтийг чанд мөрдүүлэх, гэрээний үүргээ зөрчсөн гүйцэтгэгчид алданги ногдуулж хариуцлага тооцох, худалдан авч буй автомашин, тоног төхөөрөмжийн гэрээний нөхцөлд заасан техникийн тодорхойлолтод тусгасан шалгуурт нийцэж буй эсэхэд хяналт тавьж, бүртгэлжүүлэх ажлуудыг зохион байгуулж, илэрсэн алдаа зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах тал дээр анхаарч ажиллана. Ж.ОЮУНБААТАР	4 - Захиалагчийн хяналтыг хангалтгүй хэрэгжүүлснээс үүдэн гарсан барилга байгууламж, их засварын ажлын чанар, хугацаанд хяналт тавих, алданги тооцох ажлуудыг цаашид анхаарч ажиллахаа илэрхийлсэн тул тайланд дурдагдсан зөрчлүүдийг бүхэлд нь хүлээн зөвшөөрсөн гэж үзэн тайланд өөрчлөлт оруулах шаардлагагүй гэж үзлээ.

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН АУДИТЫН ГАЗАРТ ХЭНТИЙ АЙМАГ ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ АЛБА 23119 Бидэрхаан, Харлан сум, Утас/факс: 70-56-30-56 2015.04.14 № 17 танай 2015.04.10 -ны № 78 -Т Хариу хүргүүлэх тухай Хэнтий аймгийн Худалдан Авах Ажиллагааны Алба нь 2012 онд байгуулагдсан бөгөөд Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2013, 2014 онуудад санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл хөтөлбөр, худалдан авалтыг хуулийн хүрээнд амжилттай зохион байгуулсан. Мөн дээрх хугацааны тендер, худалдан авалтын хэрэгжилт, үр дүнтэй аймгийн аудитын газар жил бүр танилцан хуулийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн гэсэн дүгнэлтийг гаргаж байсан. Сангийн яамнаас төрийн байгууллагуудын төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын 2014 оны үйл ажиллагаа, худалдан авалтын талаар үнэлгээ хийхэд Хэнтий аймгийн Засаг Даргын Тамгын газрын Худалдан авах ажиллагааны алба нь ажлаараа улсад 2-р байранд орсон. Энэхүү ажлын үр дүн нь хамтран ажилладаг байгууллагуудтай салшгүй холбоотой бөгөөд танай байгууллагаас өгсөн чиглэл, заавар, зөвлөмжийн дагуу үйл ажиллагаагаа сайжруулан ажилласанаар энэхүү үр дүнд хүрсэн. Иймд бидний ажил үйлсийг дэмжин үнэтэй зөвлөгөө өгч ажилладаг танай байгууллагын хамт олонд талархаж байгаагаа илэрхийлж байна. Санал: Улсын төсвийн хөрөнгөөр эрх шилжүүлэн хийгдэж байгаа ажилууд нь зураг төсөвгүй ирж байгаатай холбоотойгоор худалдан авалтын ажил удаашралтай, хүндрэлтэй явагдаж байна. Иймд холбогдох байгууллагуудад санал зөвлөмжийг өгч ажиллана уу. Та бидний хамтын ажиллагаа улам өргөжин дэлгэрэх болтугай. ХҮНДЭТГЭСЭН, ДАРГА Д.БИЛГЭЭ	- Аймгийн Худалдан авах ажиллагааны алба тайлангийн төсөлд өөрчлөлт оруулахаар санал ирүүлээгүй тул тайланд өөрчлөлт оруулаагүй

Хавсралт 1

Монгол улсын 2014 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан Хэнтий аймагт шилжиж ирээгүй төсөл, арга хэмжээнүүд

Д/д	Төсөл, арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг /сая.төг/	
		эхлэх	дуусах	нийт	2014 онд санхүүжих
1	Аврах гал унтраах ангийн барилга /Бэрх	2013	2014	1250,0	500,0
2	Инженерийн шугам сүлжээ /Хэрлэн сум	2014	2014	4500,0	2250,0
3	Сургуулийн барилга 320 суудалтай /Норовлин	2012	2014	2150,0	1000,0
4	Сургуулийн барилга 640 суудал /Биндэр	2009	2014	-	-
5	Сургуулийн барилга / хэрлэн 1-р сургууль	2012	2014	4429,0	2000,0
6	Соёлын төвийн барилга 300 суудал /Баян-Адрага	2014	2015	2000,0	1000,0
7	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг	2012	2015	12450,9	4000,0
8	Шинээр дулааны станц барих /Өндөрхаан	2014	2016	3000,0	-
9	Байгалийн голомтот халдварт өвчинтэй тэмцэх газрын барилга /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2013	2015	618,5	118,5
10	Бага сургуулийн барилга /Хэнтий, Бэрх тосгон/	2012	2014	761,2	511,2
11	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Хэнтий, Батширээт сум/	2013	2015	1687,5	600,0
12	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, спорт заалын барилга /Хэнтий, Хэрлэн сум, "Хан хэнтий" цогцолбор/	2013	2015	2401,8	1200,9
13	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 80 ор /Хэнтий, Баянмөнх сум/	2013	2014	500,	300,
14	Цэцэрлэгийн барилга, 50 ор /Хэнтий, Мөрөн сум/	2013	2014	330,0	198,8
15	Цэцэрлэгийн барилга /Хэнтий, Жаргалтхаан сум/	2012	2014	437,1	180,5
16	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 150 ор /Хэнтий, Батноров сум/	2012	2014	1234,1	292,6
17	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2013	2014	850,0	850,0
18	Цэцэрлэгийн барилга /Хэнтий, Бор-Өндөр сум/	2012	2014	469,0	226,7
19	Цэцэрлэгийн барилга /Хэнтий, Галшар сум/	2013	2014	400,0	83,3
20	Хан-хэнтий чуулгын барилга /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2011	2014	3500,0	550,0
21	Соёлын төвийн барилга, 100 суудал /Хэнтий, Баянмөнх сум/	2012	2014	428,2	75,2
22	Хэрлэн голын төмөр бетон гүүр /Хэнтий, Баянмөнх сум/	2011	2014	3800,0	800,0
23	10 аймгийн төвийн инженерийн байгууламж, шугам сүлжээг шинэчлэх, шинээр байгуулах /Архангай, Баянхонгор, Дорноговь, Дорнод,	2013	2015	5000,0	557,7

	Өмнөговь, Сүхбаатар, Хөвсгөл, Хэнтий, Дархан-Уул, Орхон/				
24	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 80 ор /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум, Балданбэрээвэн хийдийн уламжлалт соёлын сургууль/	2014	2015	1000,0	500,0
25	GPS-ийн /GNSS/ байнгын ажиглалтын станц байгуулах /Ховд, Баян-Өлгий, Дорнод, Сэлэнгэ, Дорноговь, Говьсүмбэр, Дундговь, Өмнөговь, Завхан, Хөвсгөл, Булган, Төв, Баянхонгор, Хэнтий, Сүхбаатар, Өвөрхангай, Увс, Улаанбаатар/	2013	2014	899,8	647,8
26	Аймаг, нийслэлийн бүсийн тулгуур төвүүдэд барилгын материалын жижиг, дунд үйлдвэр хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж барилгын материалын иж бүрэн лаборатори байгуулах /Хэнтий/	2013	2014	455,0	2,3
27	Аймгийн төвүүдэд шинээр дулааны станц, дулааны шугам барих /Баянхонгор, Завхан, Өвөрхангай, Төв, Архангай, Говь-Алтай, Дундговь, Хэнтий, Булган/	2014	2014	3000,0	3000,0
28	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн дотуур байр, 100 ор /Хэнтий, Бор-Өндөр сум/	2014	2014	1300,0	1300,0
29	Хөдөөгийн хүн ам, мал аж ахуй, бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах /Баян-Өлгий, Увс, Хэнтий, Сүхбаатар аймагт/	2013	2014	40,0	40,0
	Нийт дүн			58892,1	22785,5